Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

http://www.valodaskonsultacijas.lv/lv/questions/75

Jautājums

Vai latviešu valodā var teikt ***aicinām strādāt Latvijas klausītākajā radio***?

Atbilde

Šāda izteiksme nav vēlama, teksts ir jāveido citādi.

Salīdzināmo pakāpju formu veidošana divdabjiem ir ierobežota, ne visiem divdabjiem tās ir iespējamas un vēlamas. Svarīgs priekšnoteikums – vai divdabis ir zaudējis vienu no būtiskajām verba pazīmēm – procesuālo nozīmi; tādā gadījumā tas izsaka darbību vai stāvokli kā raksturīgu, pastāvīgu kāda objekta pazīmi, piemēram, *vilinošs, pieredzējis, iemīļots*. No šādiem divdabjiem pakāpes var veidot. Taču divdabis var saglabāt attiecīgajam darbības vārdam raksturīgo semantiku ar procesuālo – darbības vai stāvokļa – nozīmi, piemēram, *pārejošs, pietiekošs, nepārtraukts*, un šādos gadījumos salīdzināmo pakāpju formas parasti neveido, jo leksiskās nozīmes ziņā tās šķiet nesaprotamas. Taču praksē bieži vien šis nosacījums tiek ignorēts, un pēdējā laikā salīdzināmās pakāpes tiek veidotas teju no visiem divdabjiem.
Konkrētajā gadījumā sludinājuma teksts no valodas viedokļa nav atbalstāms. Jādomā, kā teikt citādi: *klausītāju visbiežāk izvēlētajā radio*; *radio, ko visvairāk izvēlas klausītāji*; *radio, kam visvairāk klausītāju*; *klausītāju iecienītākais radio* u. tml.
Vairāk par šo valodas aktualitāti var lasīt Guntas Smiltnieces rakstā „Divdabju gradācija".

Avoti

Smiltniece, G. Divdabju gradācija. *Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi* Rīga : LU Akadēmiskais apgāds, 2006, 88.–92. lpp.

© Latviešu valodas aģentūra, 2017